

IDENTITA A KULTURNÍ ŠOK

Cultural awareness

IDENTITA

KULTURNÍ ŠOK

Kulturní šok popisuje dopad přechodu ze známé kultury do kultury neznámé. Zahrnuje šok z nového prostředí, poznávání spousty nových lidí a poznávání způsobů nové země. Zahrnuje také šok z odloučení od důležitých lidí ve vašem životě, jako je rodina, přátelé, kolegové a učitelé: lidé, se kterými byste mluvili v době nejistoty, lidé, kteří vám poskytují podporu a vedení.

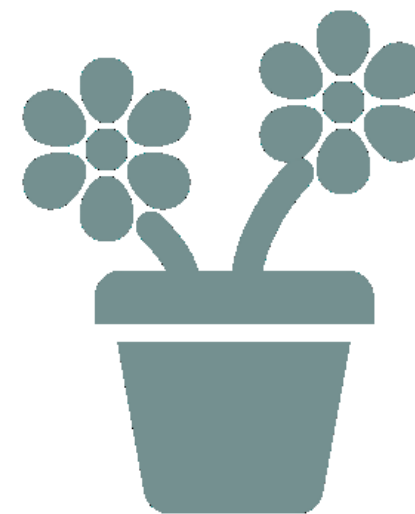
FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ KULTURNÍ ŠOK

- Podnebí
- Jazyk
- Sociální role
- Společenská pravidla chování
- Hodnoty
- Vztahový/rodinný stres

- *Koho a jak mám zdravít?*
- *Mám mu/jí potřást rukou?*
- *Můžu se mu/jí dívat do očí?*
- *Můžu se tu vysmrkat?*
- *Jak mám jíst?*
- *Myslí to vážně nebo je to jen legrace?*
- *Je to vhodné oblečení?*
- *Můžu si k nim o přestávce stoupnout?*
- *Můžu se tu modlit?*

„I sebeopatrnější přesazení znamená zásah do života zakořeněné rostliny. Takovou změnu zvládne jen díky péči zahradníka.

Podobný šok zažívají i „přesazené“ děti. Je důležité si uvědomit, že i ony potřebují péči svého okolí (pedagogů, vrstevníků a ostatních), aby zvládly svůj přechod do nového společenského prostředí.“

„Když jsem přijela do Čech, snad celý první rok jsem si připadala jako v bublině. Nemohla jsem z ní ven a nikdo do ní nemohl za mnou.

I když jsem přes bublinu všechno viděla a slyšela, byla jsem úplně izolovaná. A nebylo to jenom jazykem, kterému jsem nerozuměla.

Všechno bylo úplně jiné a neznámé.

Pořád jsem se bála, že udělám něco špatně, směšně nebo prostě jinak. Tak jsem se radši neprojevovala vůbec.“

(mladá žena z Mongolska s migrační zkušeností)

FÁZE KULTURNÍHO ŠOKU

- 1. Honeymoon Stage (Líbánky... Aneb svět na růžovo)
- 2. The Distress Stage (Fáze tísně... Přišli jsme o růžové brýle)
- 3. The Orientation Stage (Orientace... Není vše jen černobílé)
- 4. The Adaptation Stage (Adaptace... Aha! Tak jo.)

JAK NA TO

Je důležité si uvědomit, že nově příchozí dospělí i děti/žáci potřebují čas, na to, aby si zvykli na nový domov a že jde o běžnou součást přizpůsobení.

Fyzický a psychologický dopad se u každého jednotlivce liší, proto je potřeba věnovat velkou pozornost celkovému zdraví těch, se kterými jsme v kontaktu, zejména v prvních měsících.

MOŽNÉ ZNÁMKY KULTURNÍHO ŠOKU

USA: Mental Health Awareness for International Students

CZ: Kulturní šok USA

- Stýskání po domově (Homesickness)
- Změna chuti k jídlu, ztráta hmotnosti (Change in appetite or weight)
- Podrážděnost (Irritability)
- Znudění (Boredom)
- Nepřátelskost a stereotypizace (Hostility and stereotyping)
- Neschopnost efektivně pracovat (Inability to work efficiently)
- Konflikty (Conflicts with others)
- Neovladatelný pláč, deprese, pocit bezmoci (Unexplained crying, depression, or feel out of control)
- Zranitelnost, vystrašenost nebo úzkost (Vulnerable, fearful, or anxious)
- Bolesti hlavy, jiné bolesti, alergie (Headaches, pains, and allergies)
- Nedostatek nebo přebytek spánku (Sleeping too much or too little)
- Idealizace vlastní kultury (Idealizing your own culture)
- Přílišné snažení o přizpůsobení se (Trying too hard)
- Zpochybnění vlastních rozhodnutí (Questioning your decision)

KULTURNÍ ŠOK KOREJSKÉHO STUDENTA

- Mezi studiem na mé domácí univerzitě (univerzita Sungkyunkwan) a na Masarykově univerzitě je samozřejmě spousta rozdílů, ale hlavní rozdíl je jen jeden. Spočívá ve způsobu hodnocení. Nejen moje, ale vlastně většina korejských univerzit používá relativní evaluační systém, zatímco MU (pravděpodobně jako většina evropských institucí) hodnotí absolutním systémem. Myslím si, že tato skutečnost studentský život v Koreji a České republice značně odlišuje.
- Má druhá poznámka se týká důležitosti docházky nebo včasného příchodu. Na mé domácí univerzitě začíná každá hodina prezencí, a to i v případě, že je ve třídě více než padesát studentů. Nepřítomnost na hodině je penalizována malým trestem – ten, ač malý, může mít velký vliv na konečnou známku. Někdy se stává i v Koreji, že při prezenci někdo přihlásí jméno nepřítomného kamaráda. Je to možné proto, že není v silách učitele, aby znal jména či tváře všech lidí ve třídě. Je samozřejmé, že hlas při druhém „přihlášení“ musí znít odlišně
- Má poslední vyznívaná odlišnost souvisí s celkovým kulturním šokem, který se netýká jen samotného studia. Smrkání se děje kdekoli a kdykoli. Přitom v Koreji, podobně jako ve většině asijských zemí, je smrkání na veřejnosti hodnoceno jako nečisté nebo neslušné. Takže jsme navyklí smrkat na toaletách a nikoliv před druhými lidmi. Pokud by se něco takového stalo při výuce v Koreji, jsem si jist, že by profesor přerušil výuku a zůstal hledět na daného studenta. Ostatní studenti by se k němu přidali a zároveň by se asi nepřestali smát. Mělo by to asi podobný efekt, jako kdyby někdo v ztichlé třídě upustil větry nebo si říhнул. Ale všechno se dá naučit – například i ze mě se pomalu stává jeden z těch, kteří smrkají nehledě na místo a čas. Ale jsem si vědom toho, že to stále ještě dělám nedokonale...
- Mám-li vše shrnout, studium na Masarykově univerzitě se mi zdá pohodlnější a snadnější, hlavně proto, že zde necítím takovou soutěživost. Na druhé straně tím, že všechny kurzy probíhají buď v angličtině, nebo češtině, a ne v mém rodném jazyce, je někdy obtížné přednesu učitele rozumět nebo sledovat chod jeho myšlenek. Ale jsem přesvědčen, že je jen na mně se s těmito obtížemi vypořádat. A je to určitě jednodušší úkol, než uspět nad všemi svými soupeři v Koreji.

JAK S TÍM PRACOVAT

- ZAPOJENÍ (SOCIALIZACE)
- MLUVENÍ
- NALEZENÍ PŘÁTEL SE STEJNÝMI DILEMATY
- VEDENÍ DENÍKU
- PŘIJÍMÁNÍ KULTURY (VČ. UČENÍ SE JAZYKU)
- PŘIPRAVENOST (NA STESK, ŠOK, OBAVY)
- HLEDÁNÍ MOŽNÉ PODPORY

ZPĚTNÝ KULTURNÍ ŠOK

Po roce v Asii jsem se návratu do Česka nemohla dočkat. Chtěla jsem zase zažít ten pocit, že někam patřím – ten se ale nedostavil. Nechápala jsem, jak lidé mohou vyjít na ulici v oblečení, které nezakrývá ani 30 % jejich kůže, a líbání na ulici mě pohoršovalo. Rozuměla jsem tomu, co lidé říkají, ale nechápala, proč se rozčilují nad dvouminutovým zpožděním vlaku, běhají po eskalátoru, neusmívají se na sebe. To nebyl domov, na který jsem se tolik těšila. (Travel Bible)